

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 05-fevral 2022
Ma'qullandi: 10-fevral 2022
Chop etildi: 15-fevral 2022

KALIT SO'ZLAR

Frazeologiya, sinonimlar, lingvistika, frazeologik tamoyillar, birikmalari, polisemiya iborasi.

Frazeologiya- bu til fanining maxsus bo'limi bo'lib, frazeologik birliklarning semantik va tarkibiy xususiyatlarini o'rganish bilan shug'ullanadi, ularning til tizimida paydo bo'lish sabablari va nutqda qo'llanilishining o'ziga xos xususiyatlarini o'rganadi.

"Frazeologiya" atamasi ikkita yunoncha so'zdan kelib chiqqan: phrasis- "ifoda, nutq burilishi" va logos- "o'rgatish".

Leksikologiya tilning so'z boyligini o'rganganidek, frazeologiya ham uning frazeologik tarkibini o'rganish bilan shug'ullanadi. Agar tilning leksik tizimidagi birligi so'z bo'lsa, frazeologik tizimda bunday til birligi frazeologik birlik yoki frazeologik birlik hisoblanadi.

Frazeologiya (Yunon. *ibora*, r.p. *iboralar*"Ifoda") - tilning frazeologik tizimini hozirgi holati va tarixiy

FRAZELOGIK BIRLIKLAR BO'LIMI

Alibekova Dilrabo Abdiraimovna

Samarqand davlat tibbiyot instituti, Tillar kafedrasida assistenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6094997>

ANNOTATSIYA

frazeologik birliklar yasalishi, qo'llanilish sohasi, frazeologik birliklar tamoyillari, ularning leksik ma'nosi

rivojlanishini o'rganadigan tilshunoslik bo'limi (tilda turg'un kombinatsiyalarni o'rganadi)

Frazeologiya ham deyiladi yig'indisi umuman tilda, u yoki bu yozuvchining tilida, individual san'at asari va boshqalar.

Mustaqil lingvistik fan sifatida frazeologiya XX asrning 40 - yillarida shakllangan. Tadqiqotchilar frazeologik birlik nima ekanligi haqida yakdil fikrga ega emaslar, shuning uchun ham tilda bu birliklarning tarkibi to'g'risida yagona qarash yo'q.

Frazeologiyaning asosiy vazifalari Rus tilining zamonaviy frazeologik tizimini o'rganish sohasida:

1) frazeologik birliklarning semantik va grammatik xususiyatlarini o'rganish, bir tomondan, ularni erkin iboralardan ajratib

turadi (qarang. *Oq bo'yoq*, lekin *Oq qarg'a*) va sintaktik jihatdan ajralmas (*ikki o'g'il, uch qiz*, lekin *uzoq mamlakatlar*), boshqa tomondan, turli grammatik shakllardagi alohida so'zlardan (*pichoqlar o'tkirlashadi*, lekin *chekkalarni keskinlashtiradi*);

2) frazeologik birliklarning asosiy turlarini va ularni bir-biridan farqlash tamoyillarini aniqlash;

3) frazeologik birliklarni to'ldirishning asosiy manbalari va rivojlanish yo'llarining paydo bo'lish sabablarini aniqlash;

4) frazeologik birliklarning har xil til uslublariga mansubligiga qarab xarakteristikasi.

Rus tilining frazeologik birliklarining asosiy turlari

Frazeologik birliklarning uch turi mavjud.

1. Frazeologik bitishmalar- barqaror kombinatsiyalar, ularning umumiy tarkibiy ma'nosi ularning tarkibiy qismlarining ma'nosidan kelib chiqmaydi, ya'ni so'z boyligining hozirgi holati nuqtai nazaridan ular tomonidan qo'zg'atilmagan: *tartibsizlikka tushish, bosh barmog'ini urish, itni yeyish, kaltaklangan yo'ldan, qo'ldan, qaerga bormasin* va ostida. Biz "nosozlik" nima ekanligini bilmaymiz (eski kunlarda to'quv to'qish mashinasi shunday nomlangan), biz bu so'zni tushunmaymiz *Barakalla* (Qoshiqlar uchun yog'och blankalar, ularni tayyorlash malakali mehnat talab qilmagan) Biroq, bu frazeologik birliklarning ajralmas ma'nosi har bir rus odamiga tushunarli.

2. Frazeologik birlik- barqaror kombinatsiyalar, ularning yaxlit yaxlit ma'nosi qisman tarkibiy qismlarining semantikasi bilan bog'liq bo'lib, majoziy ma'noda ishlatiladi: *chiqa olmaslikka bor, qizg'in bo'l, oqim bilan ket, ko'kragingda*

tosh tut, qo'lingga ol, tilingni tishla. Bunday frazeologik birliklar "tashqi omonimlar" ga ega bo'lishi mumkin, ya'ni kompozitsiyada ular bilan mos keladigan, to'g'ridan-to'g'ri (metaforik bo'lmagan) ma'noda ishlatiladigan iboralar: *daryo bilan besh kun suzib o'tish kerak edi; Meni shu qadar tepgan ediki, tilimni tishlab, og'riqdan azob chekardim*.

Tildagi majoziy ma'nosini yo'qotgan frazeologik bitishmalardan farqli o'laroq, frazeologik birlik har doim metafora yoki boshqa troplar sifatida qabul qilinadi. Shunday qilib, ular orasida biz ajrata olamiz kuchli taqqoslashlar (*cho'milish bargiga o'xshab, igna va igna singari, sigir singari egarni yalagan kabi*), metaforik epitetlar (*kalay tomoq, temir tutqich*) giperbol (*oltin tog'lar, zavq dengizi, yovuzlik yetarli*) litotiy (*ko'knor urug'i bilan, somon ushlang*).

3. Frazeologik birikmalar- barqaror burilishlar, ularning ma'nosi ularning tarkibiy qismlarining semantikasidan kelib chiqadi, ulardan biri frazeologik bog'liq ma'noga ega: *pastga qarang (bosh)* (tilda turg'un iboralar yo'q "*Qo'lingizni tushiring*", "*oyog'ingizni tushiring*"). Fe'l *pastga qo'ymoq* "tashlab ketish" ma'nosida frazeologik bog'liq ma'noga ega va boshqa so'zlar bilan birikmagan. Bunday frazeologik birliklar komponentlarining frazeologik bog'liq ma'nosi faqat qat'iy belgilangan leksik muhitda amalga oshadi. Biz gapirayapmiz *baxmal mavsumi*, lekin aytmaymiz *Baxmal oy, baxmal kuz*.

Frazeologik birliklarning bu tasnifi ko'pincha shunday deb ataladigan so'zlar bilan to'ldiriladi **frazeologik iboralar**, ular ham barqaror, ammo ular erkin ma'noga ega bo'lgan so'zlardan iborat, ya'ni ular semantik artikulyatsiyada farq qiladi: *Baxtli soatlar kuzatilmaydi; Bo'lish*

yoki bo'lmaslik; An'anaga yangi, lekin ishonish qiyin. Bu frazeologik birliklar guruhiga qanotli iboralar, maqollar, maqollar kiradi. Bundan tashqari, ko'plab frazeologik iboralar tubdan muhim sintaktik xususiyatga ega: ular iboralar emas, balki butun jumladir.

(frazologik birlik, frazeologik aylanma). Leksik jihatdan bo'linmaydigan, tarkibi va tuzilishida turg'un, ma'nosi yaxlit, tayyor nutq birligi shaklida takrorlangan ibora. Semantik birlashma nuqtai nazaridan quyidagilar ajralib turadi:

1) Frazeologik bitishmalar (idiomalar). Frazeologik burilishlar qismlarning mutlaq semantik birlashuviga ega bo'lib, ularning ajralmas ma'nosi ularni tashkil etuvchi so'zlarning ma'nosidan kelib chiqmaydi (ko'pincha eskirgan, arxaik grammatik shaklni saqlab qolgan va zamonaviy qoidalar bilan oqlanmagan sintaktik aloqani). Bosh barmog'ingizni teping, hayron bo'ling, temir yo'l, qo'lsiz, qanday ichish, sezaryen, ikkilanmasdan, burun bilan turing, boshingizni cho'zing, qo'lingizni yuragingizga qo'ying, tartibsizlikka tushing, itni yeyin, balustersni o'tkirlang, bayram qiling qo'rqqoq, hazil qil.

2) Frazeologik birlik. Frazeologik burilishlar, ularning yaxlit ma'nosi (odatda majoziy) u yoki bu darajada ularni tashkil etuvchi so'zlarning individual ma'nolari bilan turtuladi. Quvurga uching, toshni ko'kragingizga tuting, oq olovga keltiring, baliq ovlagichini tashlang, iste'dodingizni erga ko'mib qo'ying, kamaringizni bog'lab qo'ying, yashirincha o'ynang, qizil smorodina, ochiq eshikka kiring samolyot, boshingizni sovun, nol e'tibor, birinchi skripka, birinchi pancake bo'lak, oqim bilan boring, tishingizni tokchaga qo'ying, ko'rsating, haftada etti juma, ko'richoq,

maydalash, muzlash nuqtasi, tasmani torting, o'ziga xos tortishish, qobig'ingizga kiring, tortishish markazi.

3) Frazeologik birikmalar. Frazeologik burilishlar, ular erkin va frazeologik jihatdan bog'liq bo'lgan so'zlarni o'z ichiga oladi va yaxlit ma'no alohida so'zlarning ma'nosidan kelib chiqadi. Havodagi qal'a, undov belgisi, mag'rurlik, ko'ngil do'sti, qasam ichgan dushman, sharaf tuyg'usiga tegish, do'zax, qovog'ini burish, g'alaba qozonish, boshingizni pastga tushirish, uyalishdan kuyish, tishlarini tishlash, to'satdan o'lim, sog'inch, achchiq sovuq, mo'rt kano, nozik masala, nozik pozitsiya.

frazologik birikmalar-

Bo'limlarning faqat bittasi frazeologik bog'liq ma'noga ega bo'lgan frazeologik birlik, shuning uchun birlikning tarkibiy va semantik bo'linishi paydo bo'ladi: ko'kragi do'sti ... Lingvistik atamalar va tushunchalar: Lug'at. Leksikologiya. Frazeologiya. Leksikografiya

Frazeologik birlik haqida tushuncha.

Atama "*frazologik birlik*" Tilning mos vositalarini o'rganadigan fan sifatida" frazeologiya "atamasiga nisbatan e'tiroz bildirmaydi. Ammo bu frazeologiyani ob'ekti bo'lgan lingvistik vositalarning o'ziga xos belgisi sifatida aniq emas; belgilangan atamalar nisbatini solishtirish kifoya: fonema - fonologiya, morfema - morfologiya, leksema - leksikologiya (frazemani - frazeologiyani solishtiring).

O'quv va ilmiy adabiyotlarda frazeologik ob'ekt tushunchasini aniqlashga urinishlar qilingan. Masalan, quyidagi ta'rif berilgan: *frazologik*

aylanma, yoki idioma». Frazeologik burilishlarning belgilari: to'g'ridan -to'g'ri

ma'no, majoziy ma'no, polisemiya, hissiy to'yinganlik.

Frazeologik aylanish - bu ikki yoki undan ortiq ta'kidlangan so'zlarning takrorlanadigan lingvistik birligi, ma'nosi bo'yicha ajralmas va tarkibi va tuzilishida barqaror.

Shu bilan birga, quyidagi xususiyatlar ajralib turadi: takrorlanuvchanlik, tarkibi va tuzilishining barqarorligi, leksik tarkibning turg'unligi. Birlikda kamida ikkita so'zning mavjudligi, so'z tartibining barqarorligi, ko'p frazeologik iboralarning o'tib bo'lmasligi.

"Tilshunoslikka kirish" kurslari "idioma" ta'riflarini beradi, ya'ni frazeologik birliklarning turlaridan biri: "Idiomatik iboralar - ba'zi tillarning o'ziga xos ifodalari. Ular ishlatilishining ajralmas qismi va ma'nosi birlashgan, odatda boshqa tillarga aniq uzatishga mos kelmaydi va tarjima qilishda shunga o'xshash stilistik ranglarni almashtirishni talab qiladi.

4. Frazeologik birliklarning elementlari kamida ikkita so'zdan iborat; deyarli barcha tadqiqotchilar bu xususiyatga qo'shiladilar, lekin ba'zilar ikkala so'z ham to'liq belgi bo'lishi kerakligini ta'kidlaydilar, boshqalari esa bitta so'z to'liq belgi bo'lishi mumkin, ikkinchisi-xizmat; boshqalar esa ikkita xizmat so'zining birligini ifodalovchi bunday frazeologik birliklar mavjudligini tan oladilar.

5. Har biri so'z bilan aniqlanadigan frazeologik birliklarning alohida tuzilishi.

6. So'zlarning o'zgarimas tartibi (frazeologik birliklarning leksik elementlarining ma'lum bir ketma -ketligi, uning tarkibidagi muhim semantik va grammatik turdagi frazeologik birliklarda har xil ko'rinishda namoyon bo'ladi).

7. Leksik va grammatik tarkibning turg'unligi, frazeologik birliklarning aloqadorligi yoki aniqrog'i, uning leksik va grammatik elementlarining berilgan birikmada turg'unligi va majburiyati.

Ko'pincha frazeologik ob'ektlar so'zlarning barqaror birikmasi deb nomlanadi (prof. S. I. Abakumov va boshqalar). "Turg'un iboralar", "turg'un iboralar" atamaları muhim bo'lib ko'rinadi, chunki ular turli bilim sohalarida keng qo'llaniladigan barqarorlik *tushunchasi bilan bog'liq.

8. Frazeologik birliklarga xos bo'lgan stressning ayrim xususiyatlari; do'st belgisi va frazeologik birlikda ko'proq ta'kidlangan so'zlar universal emas, agar tan olsak, frazeologik birliklar tushunchasi xizmat so'zidan va to'liq ma'noli so'zlardan tashkil topgan so'z birikmalarini ham o'z ichiga oladi: *daraja ostida va, astoydil*.

Shunday qilib, frazeologik birliklar-bu biriktirilgan qismlar orasidagi ichki bog'liqliklar bilan nutqda takrorlanadigan so'zlarning barqaror leksikgrammatik birligi. Shuning uchun frazeologik birliklarning tasnifi ichki "tuzilmani tavsiflovchi va birinchi navbatda, barqarorlik ko'rsatkichlari" bo'laklari o'rtasidagi munosabatlarga asoslangan bo'lishi kerak; xuddi shunday, ya'ni tarkibiy, ma'lum darajada bo'lishi mumkin va frazeologik birliklarni o'rganish usuli.

Frazeologik birlik Tarixiy rivojlanishning ma'lum bir bosqichida tilda mavjud bo'lgan og'zaki belgilarning doimiy birikmasi deyiladi: yakuniy va ajralmas; uning tashuvchilari nutqida takrorlangan; a'zolarining ichki qaramligiga asoslangan; ma'lum ketma -ketlikda leksik darajadagi kamida ikkita qat'iy belgilangan birlikdan iborat; iboralar yoki jumalarning mavjud yoki mavjud namunalariga ko'ra grammatik tarzda tashkil etilgan;

birlashtirilgan ma'noga ega, kombinatsiyalangan elementlarning qiymatlariga nisbatan har xil darajadagi kombinatorial, lekin ifodalanganlarga nisbatan barqaror.

Tavsiya etilgan ta'rifda frazeologik va mantiqiy ob'ektlar til tizimining birliklari ekanligi ta'kidlangan. Ifoda va mazmun shakliga ko'ra, ular rus tilida so'zlashuvchilarga ma'lum, ular uning tizimini bilishadi yoki ma'lum sharoitlarda ma'lum bo'lishlari mumkin. Bu og'zaki belgilarning cheklangan va ajralmas doimiy kombinatsiyasi. Ular adabiy nutqning bir, bir nechta yoki barcha uslublarida takrorlanishi va qulayligi bilan ajralib turadi.

Albatta, adabiy tilning frazeologik lug'atini tuzish maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda, frazeologik birliklarning umumiy adabiy tilning eng yuqori shakli sifatida faqat adabiy tilga tegishli bo'lishi kabi cheklanishni hisobga olish kerak. faqat shu ma'noda ko'z to'g'ri: axir, adabiy til frazeologiyasidan tashqari, xalq lahjalari, professional lahjalar va jargonlarga xos bo'lgan ko'plab frazeologik ob'ektlar bor va, albatta, bu ob'ektlarning barchasi rus tiliga tegishli. tizim; ammo, adabiy tilda ba'zi frazeologik birliklarning stilistik bahosi ularning adabiy nutq uslublarida qo'llanishini cheklaydi.

Frazeologik birlik ma'lum so'z shakllarida leksik darajadagi sifat jihatdan aniqlangan birliklarni o'z ichiga oladi; kamida ikkita so'z (rasmiy yoki ahamiyatli) frazeema yoki turg'un iborani hosil qiladi.

Frazeologik birliklar leksik elementlarning ma'lum ketma -ketligi bilan tavsiflanadi - ko'pincha so'zlarning barqaror yoki erkin tartibi (masalan, ko'pchilik og'zaki frazemalar uchun). v rus tilida). Frazeologik birliklarning barqarorligi,

frazeologik birliklarning nazariy jihatdan mumkin bo'lgan ekvivalentidagi o'zgaruvchilarni tanlash erkinligi bilan taqqoslaganda o'zgaruvchilar tanlashdagi cheklovlarga asoslanadi. Frazeologik birliklar a'zolari o'rtasidagi har xil turdagi qaramlik ularni rus tilining tuzilishining turli darajalarida doimiy yoki o'zgaruvchan deb ta'riflaydi.

Grammatik tuzilish so'z birikmalari yoki jumlar modellari bo'yicha frazeologik birliklarni frazemalarga va turg'un iboralarga ajratishga imkon beradi.

Frazeologik birliklarning yagona kombinatsion ma'nosi uning tarkibidagi so'zlarning ma'nolari bilan har xil munosabatda bo'ladi. Bu qiymat bildirilgan yoki ifodalangan l ga nisbatan barqarordir, voqelik ob'ektlari va hodisalari bilan barqaror yozishmalarda bo'ladi *Qanaqasiga* bildiradi, unga nisbatan PU detonatorlardir.

Frazeologiya, uning til tizimidagi o'rni. Frazeologik birlik (PU) haqida tushuncha. Frazeologik birliklar va so'z va iboralar o'rtasidagi farq. PUning asosiy xususiyatlari. Frazeologik birliklarning semantikasi. Frazeologik birliklarning sinonimiyasi va antonimiyasi. Frazeologik birliklar haqida tushuncha. PU variantlari va ixtiyoriy komponentlari. Zamonaviy nutqda PU transformatsiyasi.

Rus tilining lug'atida (boshqa tillar singari) turg'un iboralar mavjud bo'lib, ular tayyor leksik birliklar sifatida qabul qilinadi. Masalan: Ularga taslim bo'ling, shunda ular sizga tayyor *suv tashish*(A. Ostr.) - bu erda ifoda *suv tashish*"kimnidir kiyish" degan ma'noni anglatadi. mashaqqatli va og'ir ish ". Yoki: Nemislar qilmaydiganlarning hammasini yo'q qilmoqchi *ularning ohangida raqsga tushing*(I. Ehrenb.) - bu erda ifoda *raqsga tushmoq*

quvur"kimningdir talabini so'zsiz bajarish, birovga bo'ysunish" degan ma'noni anglatadi. Bu iboralar ularning tarkibiy so'zlarining erkin birikmasi emas, balki barqaror, yaxlit (semantik birlashtirilgan) lingvistik birliklardir. Bu butun ifoda yaxlit leksik ma'noga ega ekanligi bilan tasdiqlanadi. Tilning bunday birliklari aloqa jarayonida yaratilmaydi, balki tayyor, shakllangan, so'zlar kabi qabul qilinadi, ya'ni. nutqda muntazam takrorlanadi. Bunday til birliklari deyiladi **frazeologik birliklar (FE)**, frazeologik iboralar yoki oddiygina **frazeologik birliklar**.

Frazeologik birliklarning o'zgaruvchanligi, shuningdek, frazeologik birlikda nutqda qoldirilishi mumkin bo'lgan ixtiyoriy (ya'ni ixtiyoriy) komponentlar bo'lsa ham namoyon bo'ladi. Masalan: *turuslar*<на колесах>; *ish boshlash*<красного>*xo'roz*; *olib ketmoq*<с собой>*qabrga*; *burunni osib qo'ying*<на квинту>; *o'ldirish*<себе>*Burun ustida*;

bos<любимую>*makkajo'xori* va h.k. Frazeologik birliklarning har bir komponentiga xos bo'lishi mumkin bo'lgan o'zgaruvchanlikdan farqli o'laroq, ixtiyoriy faqat alohida komponentlarni qamrab oladi. Variatsiya frazeologik birlikning miqdoriy o'zgarishiga olib kelmaydi va fakultativlik - bu uning miqdoriy o'zgarishi. Frazeologik birliklarning chegaralariga kelsak, ular uning LZ bilan belgilanadi. Masalan: *ish slipshod* ("yomon" ish) - LZ faqat ifoda bilan bog'liq *slipshod*(ya'ni "yomon") va so'z *ish* frazeologik birlikdan tashqarida, garchi u sintagmatik jihatdan u bo'ysunadi barchas bog'liq bo'lsa: bu berilgan frazeologik birlikning doimiy og'zaki muhiti (konteksti).

Frazeologizmni nutqda buzish mumkin, ya'ni. uni tarqatadigan komponentlar uning

tarkibiga kiritilishi mumkin: Masalan: ***ichak unda ingichka qil***.

Ko'pincha nutqda frazeologik birliklar alohida mualliflarga bo'ysunadi o'zgarishlar o'ziga xos stilistik maqsad uchun uning shaklini buzish. Bu komponentni almashtirish, tarkibiy qismlarni o'zgartirish yoki yangi komponentni kiritish bo'lishi mumkin. Masalan: *uni mehnat kamariga sudrab qo'ymang*(qarang: *boshqa birovning tepasiga o'tiring*). Ommaviy axborot vositalarida, til o'yinining namoyon bo'lishi sifatida, ayniqsa, gazeta sarlavhalarida bunday o'zgartirishlar kam uchraydi (qarang: 6 -amaliy mashg'ulotlar, 9 -mashq).

Frazeologik birliklarning semantikasi so'zning semantikasiga o'xshaydi: u ham LZ va GZ dan iborat (ba'zi mualliflar, masalan, V.P. Jukov, frazeologik birliklarning ma'nosini leksik emas, frazeologik deb atashni taklif qilishadi). GZ frazeologik birliklari o'ziga xos semantik mavhumlikni ifodalaydi, ya'ni. ob'ektlar, harakatlar, belgilar va atrofdagi voqelikning boshqa hodisalarini belgilash. LZ frazeologik birligi nominativ va ko'pincha ifodali.

So'zlar singari, frazeologik birliklar bir -biri bilan ma'lum semantik aloqalarga kirishadi va leksik guruhlariga (LSG va TG) va toifalarga birlashadi: polisemiya, omonimiya, sinonimiya va antonimiya. Biroq, bu hodisalar PU uchun xosdir.

Shunday qilib, **polisemiya**(polisemiya) frazeologik birliklar deyarli o'ziga xos emas. Ammo agar bu sodir bo'lsa, unda uning xarakteri boshqacha. Frazeologik birliklarning polisememiyasi semantik hosilaning natijasi emas, balki shunga o'xshash ma'noga ega bo'lgan erkin iboralarni ikkinchi marta qayta ko'rib chiqish natijasidir.

Sinonimiya, aksincha, frazeologiyada bu juda keng tarqalgan - bir xil yoki juda yaqin ma'noga ega bo'lgan bu frazeologik birlik (*otilgan chumchuq= maydalangan rulon- "tajribali odam"*; izlaringizni yashiring = uchlarini suvga yashiring - "yashiring"; bosh barmog'ini urish = bummerni ta'qib qilish = yoningizda yotish = shiftga tupurish = ahmoqni o'ynash - "chalkashlik"). Frazeologik birliklar, misollardan ko'rinib turibdiki, so'zlar bilan sinonim bo'lishi mumkin (bosh barmog'ini urish = orqaga o'tirish). Hatto ruscha frazeologik sinonimlarning maxsus lug'ati ham mavjud (V.P. Jukov va boshqalar, 1987), u 730 sinonimni o'z ichiga oladi. Mana undan ba'zi misollar:

Dengizdagi bir tomchi, mushuk yig'lab, bochkada, ikki marta va yo'qolgan, uni barmoqlar ustida sanash mumkin - "ozgina".

VA YO'L oson. QO'NG'IROZINGIZNI Yodingizda QO'YINGIZ, PAYDOBLIKLARNI, DALADA SHAMOLNI KO'RING - g'oyib bo'lgan haqida.

Qozondan ikkita tepa bor, erdan ko'rma, stol ostida yur, ARSHIN (bosh) qalpoqli (qalpoqli) - kimning bo'yi kichikligi haqida. [Новости24](#)

Antonimiya frazeologik birliklarning o'ziga xos xususiyati borki, frazeologik birliklarning qarama -qarshi ma'nosi ko'pincha tarkibiy qismlardan biri tomonidan beriladi, masalan: *demlash bo'tqa* - *ajratish bo'tqa kirmoq bir zumda* - *Saytdan chiqish noaniqlikdan* garchi bu zarur bo'lmasa ham (*jahlingizni yo'qoting - o'zingizni torting*).

Hulosa: Shunday qilib, tilning frazeologik birliklari yoki frazeologik birliklari (frazeologik birliklar) so'zga teng keladigan, semantik jihatdan yaxlit va bo'linmas, tubdan tashkil topgan ko'p komponentli va ko'p stressli (rasmiy nuqtai nazardan) birliklardir. Biroq, frazeologik birliklarning tarkibi juda xilma -xil va rang -barang bo'lib, bu frazeologik birliklarning turli tasnifi haqida gapirishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. V.L. Arxangelskiy. Zamonaviy rus tilidagi barqaror iboralar. Rostov universiteti nashriyoti, 1964.
2. Babkin A. M., Russkaya frazeologiya, razvitiye i istochniki. L., 1970; Vinogradov V. V., Osnovnie ponyatiya russkoy frazeologii kak lingvisticheskoy dissiplini, v yego knige: Izbrannie trudi, t. 3. Leksikologiya i leksikografiya, M., 1977;
3. Bibliograficheskiy ukazatel literaturi po voprosam frazeologii, vip. 3—4, Samarkand, 1974—76;
4. Rahmatullayev Sh ., O'zbek frazeologiyasining ba'zi masalalari, T., 1966; Rahmatullayev Sh ., O'zbektilining izohli frazeologik lugati, T., 1978